

Steg 2 ansökan – Framtidsfabriken Leader Nedre Dalälven

SYFTE

Att främja hållbar utveckling genom gränsöverskridande och kunskapsspridande möten och samverkan – mellan en mångfald av människor och mellan ideell, privat och offentlig sektor.

MÅLGRUPPER

Områdets (Örbyhus-Tobo-Vendel) föreningar och företagare samt privatpersoner enligt följande submålgrupper: unga (13-25 år), kvinnor, nyanlända, utlandsfödda, pensionärer och nyinflyttade (oavsett födelseort).

MÅL

Mål att ha uppnått vid projektets slut:

- Att skapa medvetenhet om omställning till hållbar utveckling.
Mätbart mål: Minst 50 personer ska ha blivit omställningsambassadörer.
- Att skapa ett utvecklingscentrum som fylls av aktiviteter.
Mätbart mål: Ideell arbetstid om 4239 timmar, konkretiserad i aktivitetsplan.
- Att kartlägga målgruppers behov och önskemål kring vad som behövs för att kunna ställa om till ett hållbart samhälle samt utreda vad som krävs utifrån kartläggningen.
Mätbart mål: Minst 1 lokalt socialt företag ska ha startat utifrån kartläggningen.

Mål på längre sikt:

- Det finns en överenskommelse mellan offentlig, privat och ideell sektor om hur vi ska ställa om till ett hållbart samhälle. Tierps kommun kommer att medfinansiera genom att en landsbygdsutvecklare kommer vara delaktig i projektet och vi tillsammans under processen skapar nya och hållbara samverkansformer mellan kommun, utvecklingsgrupp, invånare och företagare.
- Det finns ett utvecklingscentrum och en utvecklingslots (lokal och stödfunktion) som utifrån behov och önskemål främjar hållbar utveckling.
- Det finns fler nya företag, gärna kooperativ, som arbetar cirkulärt och inkluderar människor långt ifrån arbetsmarknaden.

METOD

- Ha ett lokalt utvecklingscentrum: en tillgänglig lokal som fungerar som en praktisk idéverkstad/social innovation hub/SamhällsMakerspace genom att fyllas av aktiviteter underifrån.
- Ha en lokal utvecklingslots: en projektledare som fungerar som stödfunktion till målgrupperna och som arbetar gentemot projektmålen.

Utveckla Örbyhus Tobo Vendel
#ötveckla

AKTIVITETSPLAN

Projektet ska ske från maj 2018 till maj 2021.

Utvecklingscentrumet fylls av aktiviteter, och följande aktiviteter kommer ledas av ideella aktivitetsledare (= ideell arbetstid).

Makerspace

Ger tillfälle till kreativt skapande tillsammans, med fokus på återbruk.

3 tillfällen per vecka á 3h, 2 ledare per tillfälle

Språkcafé

Ger tillfälle att öva på svenska tillsammans.

1 tillfälle per vecka á 2 h, 1 ledare per tillfälle

Medborgarcafé

Ger tillfälle samtala med varandra om samhällsutvecklingen

1 tillfälle per vecka á 5 h, 1 ledare per tillfälle

Supersöndag

En fullspäckad söndag per månad:

- Marknad

Med loppis, Local Food Node (matutlämning) mm.

- Mässa

En mässa där föreningar och företag får möjlighet att presentera sig för nyinflyttade och andra intresserade.

- Inspirationsföreläsning

Med teman så som socialt företagande, Kooperation, crowdfunding, mm.

- Utställning/uppträdande

Utifrån det kreativa skapande som pågår i Makerspace.

1 tillfälle per månad á 6h, 4 ledare per tillfälle

Omställningsutbildning

Kontinuerligt under projektperioden kommer projektledaren ansvara för en omställningsutbildning i 3 steg:

1. Föreläsning

En föreläsning om omställning (vad, varför, hur) - för att skapa medvetenhet om omställning.

2. Studiecirkel

En studiecirkel som går mer in på djupet, där deltagarna praktiskt ställer om.

3. Omställningsambassadör

De personer som genomgått studiecirkeln och sedan bidrar till att främja omställning i lokalsamhället blir omställningsambassadörer.

En grupp av nyckelpersoner som kommer att gå igenom utbildningen först är aktivitetsledarna.

Utveckla Örbyhus Tobo Vendel
#ötveckla

Projektledarens arbetsbeskrivning

Samordna aktiviteter

Handleda aktivitetsledare

Ansvara för projektets ekonomi

Ansvara för omställningsutbildning

Kartlägga målgruppers behov och önskemål kring vad som behövs för att kunna ställa om till ett hållbart samhälle samt utreda vad som krävs utifrån kartläggningen

Identifiera och lotsa potentiella företagare och föreningsaktiva

Agera sammanhållande länk och främja samverkan mellan ideell, privat och offentlig sektor

BUDGET

Se bilaga.

OM FÖRENINGEN UTVECKLA ÖRBYHUS TOBO VENDEL

Föreningen Utveckla Örbyhus Tobo Vendel har funnits sedan 2014. Paraplybegreppet ÖTV omfattar i princip alla med postort Örbyhus och Tobo, dvs Örbyhus tätort, Tobo tätort, byar i Tegelsmora socken och byar i Vendels socken. År 2015 var befolkningen i ÖTV ca 4500 varav ca 50% bodde i tätorterna Örbyhus och Tobo.

Föreningens verksamhet delas in i olika fyra verksamhetsområden, som fungerar som "råd" där alla är välkomna att ingå. Syftet är att lättare kunna kanalisera frågor och stödja engagemang från idé till verklighet.

1. Infrastruktur och skönhet: samarbete med bland annat Tierps kommun för att få till förbättringar i närmiljön.
2. Natur, kultur och turism: för att tillgängliggöra bygdens natur och kultur för både boende och besökare på olika sätt. Bland annat lett till att förstudie pågår våren 2017 för vandringsled mellan Örbyhus och Tegelsmora.
3. Inkludering: för att få alla att känna sig välkomna och hemma i bygden.
4. Ung i ÖTV: för att sänka tröskeln för unga att engagera sig och påverka den lokala utvecklingen.

Genom att arbeta systematiskt och långsiktigt har föreningen genom ett antal workshops som genomfördes i bygden, tagit fram en utvecklingsplan för bygden som sträcker sig till året 2025. Utvecklingsplanen är en sammanfattning av de deltagande medborgarnas tankar och visioner om hur deras ort ska se ut i framtiden. Denna plan är sedan förankrad i kommunens Vision 2030. I samband med detta arbete har det framkommit önskemål om en samlingspunkt för alla kreativa krafter i området, en lokal för möten, evenemang, kontor, mm.

Antivision – Hur det skulle kunna vara år 2025, utan Framtidsfabriken.

Örbyhus med omnejd har växt i många år, nu bor fler än 5000 människor i området. Majoriteten av dessa pendlar till jobb i Uppsala, Gävle och Stockholm. Orten är en typisk pendlarort. En ort där människor sover, inte lever. I huvudet på flera personer som väntar på perrongen fladdrar visioner om att göra om den gamla fabriken till ett utvecklingscentrum där folk kunde mötas och vara kreativa tillsammans. Det kliar i fingrarna och värker i hjärtat, längtan efter omställningen till ett hållbart liv och samhälle är stort. Men de hinner inte konkretisera framtiden mera. Nu kommer tåget.

Utveckla Örbyhus Tobo Vendel
#ötveckla

Vision – Hur det skulle kunna vara år 2025, med Framtidsfabriken.

Örbyhus med omnejd har växt i många år, nu bor fler än 5000 människor i området. I navet vid Örbyhus station har det sedan en längre tid varit full verksamhet i en gammal fabrikslokal.

Föreningarna på orten har fått ett gemensamt kansli där en gemensam administratör sköter föreningarnas ekonomi och administration (kostnaden delas mellan föreningarna). Kansliet har service även till allmänheten i forma av bl.a. kopiering, scanning och allmän datasupport. Inom kort ska Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten och Skatteverket öppna en digital servicepunkt i anslutning till kansliet.

Medlemmar och andra tittar gärna in på en fika och föreningarna kan ha styrelse- och medlemsmöten i lokalen – något som utnyttjas flitigt eftersom orten tidigare har saknat en gemensam samlingslokal. Lokalerna används även av studieförbund för lokala studiecirklar i olika ämnen kopplat till hållbar utveckling.

Det finns ett mindre företagshotell eller så kallat co-working space där lokala företag kan hyra kontorsutrymme och dela på kostnader för teknisk utrustning och eventuellt en administratör/ekonom. Småföretagarna är glada att kunna jobba nära varandra för att utbyta erfarenheter och idéer, något som har bidragit till innovativa samarbeten. I lokalen bredvid finns en mindre saluhall – Bygdens saluhall. Lokala producenter har gått samman i ett gemensamt utlämningsställe, så kallad Local Food Node. Man beställer varor direkt hos producenten och hämtar ut sina varor här. Här säljs lokalproducerad mat; ägg, kött, grönsaker, honung, bär, saft, svamp m.m. På lördag förmiddag är traditionell bondens marknad. Andra, som inte har matvaror, kommer hit för att sälja andra egenproducerade varor, återbruksartiklar och andra hyr ett loppisbord.

I anslutning till saluhallen finns också ett kök. Här hålls matlagningskurser. Vi utnyttjar kunskapen hos nyanlända och lär varandra att laga bröd och maträtter från olika länder. På sikt kommer köket att utvecklas till en cateringfirma (av typen socialt företag) som erbjuder en internationell meny. Kunder kommer både med Upptåget, som stannar precis utanför, och med elbil eller andra fortskaffningsmedel.

Apropå fortskaffningsmedel; i huset finns även en cykeluthyrning. Man kan cykla runt sjöarna, cykla längs ån och cykla till Örbyhus slott där man kan bli guidad på slottets domäner, eller till Tobo där man kan få lite genuin vallonbruksbrukskänsla och se masugnen, besöka museet eller Eric Sahlströminstitutet. Man kan även boka kanoter för utfärder på ån och i sjöarna. Vintertid erbjuds skridskor och skidor när vädret så tillåter.

Återbruket är ett lokalt socialt företag som också finns i huset, och som startade efter att tre personer träffat varandra på Framtidsfabrikens Makerspace och tillsammans ville ta steget att starta en ekonomisk förening. Återbruket tar tillvara allt som kan återanvändas. Det lagas och säljs vidare. Återbruket driver också ett enkelt kafé. I företaget får nyanlända, och personer som av andra skäl behöver, arbets- och språkträning.

Den stora salen är en multifunktionell yta som har en stor klättervägg och en stor studsatta, där ortens ungdomar brukar hålla till på eftermiddagar och kvällar – lokalen fungerar som en fritidsgård. Ytan fungerar också som scen för de som är

Utveckla Örbyhus Tobo Vendel
#ötveckla

intresserade av musik, dans och teater, där klätterväggen både fungerar som en unik bakgrund och ger god akustik. Det är vanligt att salen hyrs ut till fester och konferenser, och det är där bygdens årliga engagemangsgala hålls.
